



พระราชบัญญัติ

กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติ^{๕๕}ป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๕๐

(๒) พระราชบัญญัติ^{๕๕}ป้องกันการค้ากำไรเกินควร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๑๓)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ^{๕๕}นี้

“ธุรกิจ” หมายความว่า กิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งของที่อาจใช้ในการอุปโภคหรือบริโภค รวมทั้งเอกสารแสดงสิทธิในสิ่งของ และหมายความรวมถึงบริการด้วย

“ผู้จำหน่าย” หมายความว่า ผู้ขาย แลกเปลี่ยน หรือโอนสิทธิ หรือการครอบครองสินค้าให้แก่บุคคลอื่น และหมายความรวมถึงผู้นำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร ผู้ผลิตและผู้ซื้อสินค้ามาเพื่อผลิตหรือจำหน่ายด้วย

“ราคา” หมายความว่า ราคาสินค้า และหมายความรวมถึงค่าบริการอันเป็นค่าตอบแทนสำหรับการใช้บริการด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดหรือคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดหรือสำนักงานคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัติ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑

คณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑ ให้คณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกลาง” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นรองประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ทั้งนี้ จะต้องแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง กับเลขาธิการ เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร และทำหน้าที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดสำหรับกรุงเทพมหานครด้วย

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการคณะกรรมการกลาง

มาตรา ๔ ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจหน้าที่ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักรดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐

(๒) เข้าควบคุมหรือดำเนินการเพื่อให้การผลิตหรือจำหน่ายสินค้ามีเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน

(๓) พิจารณาเรื่องราวที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดร้องว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเนื่องจากการกระทำอันมีผลกระทบกระเทือนต่อ

ราคาหรือเนื่องจากการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ

(๔) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้อธิบาย คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

มาตรา ๙ ในจังหวัดหนึ่งนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดคณะหนึ่งเรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการส่วนจังหวัด” ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง กับพาณิชย์จังหวัดเป็นกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ในจังหวัดนั้น

ให้พาณิชย์จังหวัดเป็นเลขานุการคณะกรรมการส่วนจังหวัด

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในจังหวัดนั้น ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๐

(๒) เข้าควบคุมหรือดำเนินการเพื่อให้การผลิตหรือจำหน่ายสินค้ามีเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน

(๓) พิจารณาเรื่องราวที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดร้องว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายเนื่องจากการกระทำอันมีผลกระทบกระเทือนต่อราคาหรือเนื่องจากการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ

(๔) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้อธิบายจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

(๕) ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการกลาง

มาตรา ๑๑ ให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๗ หรือ มาตรา ๘ อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือ ในกรณีที่กรรมการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือ เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๓ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม สำหรับการประชุมของคณะกรรมการกลาง ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม สำหรับการประชุมของคณะกรรมการส่วนจังหวัด ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มนอกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดขึ้นในกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ โดยมีอธิบดีกรมการค้าภายในเป็นเลขาธิการโดยตำแหน่ง เป็นผู้บังคับ

บัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานและมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการกลางและทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานกับคณะกรรมการส่วนจังหวัด

(๒) ศึกษา วิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับสินค้า ราคา และการประกอบธุรกิจ รวมทั้งเสนอโครงการ แผนงานหรือมาตรการเกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ ต่อคณะกรรมการกลาง

(๓) ติดตามความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าควบคุมและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจควบคุม แล้วรายงานต่อคณะกรรมการกลาง

(๔) รับเรื่องราวที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ยื่นตามมาตรา ๘ (๓)

(๕) ปฏิบัติการตามประกาศ ระเบียบ และมติ ของคณะกรรมการกลาง และปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกลางมอบหมาย

มาตรา ๑๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่วนจังหวัดกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดขึ้นในทุกจังหวัด โดยมีพาณิชย์จังหวัดเป็นหัวหน้าสำนักงาน โดยตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการส่วนจังหวัดและทำหน้าที่ประสานงานกับคณะกรรมการกลาง

(๒) ศึกษา วิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับสินค้า ราคา และการประกอบธุรกิจ รวมทั้งเสนอโครงการ แผนงานหรือมาตรการเกี่ยวกับการ

กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจต่อคณะกรรมการส่วนจังหวัด

(๓) ติดตามความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าควบคุมและสอดคล้องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจควบคุม แล้วรายงานต่อคณะกรรมการส่วนจังหวัด

(๔) รับเรื่องราวที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ยื่นตามมาตรา ๘ (๓)

(๕) ปฏิบัติการตามประกาศ ระเบียบ และมติของคณะกรรมการส่วนจังหวัด และปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการส่วนจังหวัดมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำขังแจ้งเป็นหนังสือ หรือให้ส่งบัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสินค้าของผู้ประกอบธุรกิจหรือของบุคคลใดหรือเข้าไปในยานพาหนะของบุคคลใด ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจค้นสินค้าที่ผิดอันควรเชื่อว่าได้มีการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ หรือเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นจากผู้ประกอบธุรกิจหรือจากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับ

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าการฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ใหม่อันอาจกักอายัดหรือยึดสินค้านั้น แต่การยึดสินค้านั้นต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากประธานคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ หนังสือเรียกตามมาตรา ๑๗ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้และให้ถือว่าหนังสือเรียกที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์มผลเสมือนพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ส่ง

ถ้าบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกปฏิเสธไม่ยอมรับหนังสือเรียกโดยปราศจากเหตุอันสมควร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไปเป็นพยาน เพื่อวางหนังสือเรียกไว้ ณ ที่นั้น

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่พบบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียก ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการของบุคคลนั้น จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งมีอายุเกินยี่สิบปีซึ่งอยู่หรือทำงานในบ้านเรือนหรือสถานที่ทำการที่ปรากฏว่าเป็นของบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกนั้นก็ได้

ถ้าไม่พบบุคคลใด หรือพบแต่ไม่มีบุคคลโดยอมรับไว้แทน และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกมีเจตนาหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับ ให้ปิดหนังสือเรียกไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการนั้น

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่แล้ว ให้ถือว่าบุคคลซึ่งระบุไว้ในหนังสือเรียกได้รับหนังสือเรียกนั้นแล้ว

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการอนุกรรมการ เลขานุการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๒

การกำหนดราคาสินค้า

มาตรา ๒๓ เพื่อป้องกันกำหนดยกเลิกการขาย หรือการกำหนดเงื่อนไขและวิธีปฏิบัติทางการค้า อันไม่เป็นธรรม คณะกรรมการกลางด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้สินค้าใดเป็นสินค้าควบคุมได้

ประกาศของคณะกรรมการกลางตามวรคหนึ่ง ให้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ เมื่อได้มีการประกาศกำหนดสินค้าควบคุมตามมาตรา
๒๓ แล้ว ให้คณะกรรมการนี้อาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายสินค้าควบคุม ให้ผู้ซื้อซื้อใน
ราคาไม่ต่ำกว่าราคาที่กำหนดหรือให้ผู้จำหน่ายจำหน่ายในราคาไม่สูงกว่า
ราคาที่กำหนด หรือตรึงราคาไว้ในราคาใดราคาหนึ่ง

(๒) กำหนดอัตรากำไรสูงสุดต่อหน่วยของสินค้าควบคุมที่ผู้
จำหน่ายจะได้รับจากการจำหน่ายสินค้าควบคุม หรือกำหนดอัตราส่วน
แตกต่างระหว่างราคาซื้อหรือราคาขายสินค้าควบคุมในแต่ละช่วงการค้า

(๓) กำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมแสดงราคา
สินค้าควบคุม

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการและเงื่อนไขให้ผู้ผลิตหรือผู้
จำหน่ายสินค้าควบคุมปฏิบัติเกี่ยวกับการผลิต การจ่ายแจก การนำเข้า
มาในราชอาณาจักร การส่งออกนอกราชอาณาจักร การซื้อ การจำหน่าย
หรือการเก็บรักษาสินค้าควบคุม

(๕) กำหนดท้องที่ หรือกำหนดระยะเวลาในการใช้บังคับประกาศ
ของคณะกรรมการ

(๖) กำหนดให้แจ้งปริมาณ สถานที่เก็บ ต้นทุน ค่าใช้จ่าย
กระบวนการผลิตและวิธีการจำหน่ายสินค้าควบคุมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(๗) กำหนดให้มีการเก็บหรือเพิ่มปริมาณการเก็บสำรองสินค้า
ควบคุม และกำหนดท้องที่และสถานที่ให้เก็บสำรองสินค้าควบคุม

(๔) ห้ามหรืออนุญาตการส่งออกนอกหรือนำเข้ามาในท้องที่
หนึ่งท้องที่ใดซึ่งสินค้าควบคุม

(๕) สั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต การ
ซื้อ การจำหน่าย หรือการเก็บรักษาสินค้าควบคุม รวมทั้งให้ระงับหรือ
ลดค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่กำหนดไว้เกินสมควร

(๑๐) จัดให้มีการปันส่วนในการซื้อและการจำหน่ายสินค้าควบคุม
หรือกำหนดเงื่อนไขในการซื้อและการจำหน่ายสินค้าควบคุม

(๑๑) บังคับให้จำหน่ายสินค้าควบคุมตามปริมาณและราคา
ที่กำหนด ตลอดจนบังคับให้จำหน่ายแก่ส่วนราชการหรือบุคคลใดซึ่ง
คณะกรรมการกำหนด

(๑๒) ห้ามการจำหน่าย ให้ ใช้อย่าง ยักยอก หรือเปลี่ยนสภาพ
ซึ่งสินค้าควบคุมเกินปริมาณที่กำหนด

(๑๓) ให้เลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการเกี่ยวกับการ
การผลิต การขนส่ง การซื้อ การจำหน่าย และการเก็บรักษาสินค้าควบคุม

(๑๔) กำหนดมาตรการเพื่อบังคับการกักตุนสินค้าควบคุม หรือ
ครอบครองสินค้าควบคุมเกินปริมาณที่กำหนด

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกระทำเป็นประกาศ
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนเป็น
ครั้งคราวให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงต้นทุน ค่าใช้จ่าย
ในการจำหน่ายและอัตรากำไรที่เหมาะสม รวมทั้งผลกระทบต่อการลงทุน
ในการขยายกำลังการผลิตในระยะต่อไปด้วย

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมแจ้งราคาซื้อ ราคาขายสินค้าควบคุม ซื้อสินค้าควบคุม ซื้อและปริมาณวัตถุดิบเป็นส่วนประกอบ มาตรฐาน คุณภาพ ขนาด ปริมาณ และน้ำหนักต่อหน่วยของสินค้าควบคุมตามที่เป็นอย่างอยู่ในวันที่คณะกรรมการกลางกำหนด และห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงราคา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเลขาธิการตามระเบียบที่คณะกรรมการกลางกำหนด ในการนี้เลขาธิการจะกำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมแจ้งแผนการเปลี่ยนแปลงราคาหรือส่วนลดในการจำหน่ายสินค้าควบคุมต่อเลขาธิการด้วยก็ได้

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนและลับที่จะใช้อำนาจตามมาตรา ๒๔ และจะเรียกประชุมคณะกรรมการให้ทันทั่วทั้งมิได้ ประธานคณะกรรมการมีอำนาจใช้อำนาจของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ เป็นการชั่วคราวได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้ประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้าคณะกรรมการอนุมัติประกาศนั้น ก็ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับต่อไป ถ้าคณะกรรมการไม่อนุมัติ ให้คณะกรรมการออกประกาศยกเลิกประกาศนั้น แต่ทั้งนี้ ไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงการที่ได้กระทำไปแล้วในระหว่างที่ใช้ประกาศนั้น

มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการกลางตามมาตรา ๒๔ คณะกรรมการกลางจะมีมติมอบหมายให้เลขาธิการกระทำการใด ๆ แทนก็ได้

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการส่วน
จังหวัดตามมาตรา ๒๔ คณะกรรมการส่วนจังหวัดจะมีมติมอบหมายให้
ประธานคณะกรรมการส่วนจังหวัดกระทำการใด ๆ แทนก็ได้

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใด โดยลำพัง สมทบ หรือ
ร่วมกับบุคคลอื่นดำเนินการใด ๆ โดยจงใจที่จะกดราคาสินค้าให้ตกต่ำเกิน
สมควรหรือทำให้สูงเกินสมควรหรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาสินค้า

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้บุคคลใด กักตุนสินค้าควบคุม โดยมีสินค้า
ควบคุมไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะ
กรรมการตามมาตรา ๒๔ (๑๔) หรือเก็บสินค้าควบคุมไว้ ณ สถานที่อื่น
นอกจากที่เก็บตามที่ได้แจ้งไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ (๖)
หรือผู้ประกอบธุรกิจใดซึ่งมีสินค้าควบคุมไว้เพื่อจำหน่าย แล้วไม่นำออก
จำหน่ายหรือเสนอขายตามปกติ หรือปฏิเสธการจำหน่าย หรือประวิงการ
จำหน่ายหรือการส่งมอบสินค้าควบคุมโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

หมวด ๓

การป้องกันการผูกขาด

มาตรา ๓๑ เมื่อปรากฏว่าการประกอบธุรกิจใดมีพฤติการณ์อัน
เป็นการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ คณะกรรมการ
กลางมีอำนาจประกาศกำหนดให้ธุรกิจนั้นเป็นธุรกิจควบคุม

ประกาศของคณะกรรมการกลางตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมตามมาตรา ๓๑ ต้องแจ้งราคาขายสินค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมนั้นเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาที่คณะกรรมการกลางประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่คณะกรรมการกลางเห็นว่าราคาที่แจ้งตามมาตรา ๓๒ ไม่เหมาะสม โดยคำนึงถึงต้นทุน ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายและอัตรากำไรที่เหมาะสมแล้ว ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจกำหนดราคาตามที่เห็นสมควรได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าคณะกรรมการกลางมิได้กำหนดราคาภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าราคาที่แจ้งตามมาตรา ๓๒ เป็นราคาที่คณะกรรมการกลางกำหนด

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมไม่แจ้งราคาขายสินค้าตามมาตรา ๓๒ คณะกรรมการกลางมีอำนาจกำหนดตามที่เห็นสมควร และให้ถือว่าราคากำหนดนั้นเป็นราคาที่คณะกรรมการกลางกำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมจำหน่ายสินค้าเกินราคาที่คณะกรรมการกลางกำหนดตามมาตรา ๓๓ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกลางโดยกำหนดราคาขึ้นใหม่

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมกระทำการร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจควบคุมอื่นโดยจงใจที่จะก่อให้เกิดการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันโดยไม่ชอบธรรมในการประกอบธุรกิจ ในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดแต่ผู้เดียวเป็นผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมอย่างเดียวกัน หรือประเภทเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

(๒) กำหนดราคาขายสินค้าควบคุมเป็นราคาเดียวกันหรือตามที่ตกลงกัน

(๓) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะจำหน่ายสินค้าควบคุมได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดลูกค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะจำหน่ายสินค้าควบคุมให้ได้ โดยผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมอื่นจะไม่จำหน่ายสินค้านั้นแข่งขัน

(๔) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะซื้อสินค้าควบคุมได้หรือกำหนดลูกค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมจะซื้อสินค้าควบคุมได้

(๕) กำหนดราคาซื้อสินค้าควบคุมเป็นราคาเดียวกัน หรือกตราคาซื้อสินค้าควบคุมให้ต่ำลง หรือจำกัดปริมาณการรับซื้อสินค้าควบคุม

(๖) กำหนดปริมาณของสินค้าควบคุมที่ผู้ประกอบการธุรกิจควบคุมแต่ละรายจะผลิต ซ่อ หรือจำหน่าย เพื่อจำกัดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด

(๗) กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อหรือการจำหน่ายสินค้าควบคุมเพื่อให้ปฏิบัติเป็นแบบเดียวกันหรือตามที่ตกลงกัน

(๘) ลดคุณภาพของสินค้าควบคุมให้ต่ำกว่าที่เคยผลิตหรือจำหน่าย โดยจำหน่ายในราคาเดิมหรือสูงขึ้น

(๙) รวมธุรกิจควบคุมเข้าด้วยกัน หรือรวมการอำนวยความสะดวก การควบคุมนโยบายและการบริหารธุรกิจควบคุม

(๑๐) ทำความตกลงร่วมกันเพื่อเข้าครองตลาดหรือควบคุมตลาด

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมระดับ ลด หรือจำกัด การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้ามาในราชอาณาจักร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้าควบคุมเพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่า ความต้องการของตลาด

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมกระทำการใด ๆ อัน อาจเป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย ขัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบ ธุรกิจควบคุมของผู้อื่น หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจ ควบคุมหรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจควบคุม ทั้งนี้ เพื่อจำกัดการ แข่งขันในการประกอบธุรกิจ

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมกำหนดข้อตกลงหรือ เงื่อนไขแฝงซ่อนห้ามตามที่คณะกรรมการกลางกำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ในลักษณะที่เป็นการบังคับให้ลูกค้าของตนต้องจำกัด การผลิต การซื้อหรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการ เลือกรซื้อสินค้าหรือในการจัดหาสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจควบคุมอื่น

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๓๙ สินค้าที่ยึดไว้ตามมาตรา ๑๗ (๓) ถ้าไม่ปรากฏ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือ ศาลคำพิพากษาถึงที่สุดไม่ไต่ถาม ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอ รับคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยึด หรือวันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง

คดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่ได้รับ แล้วแต่กรณี ให้ถือว่า
เป็นสินค้าที่ไม่มีเจ้าของและให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ถ้าสินค้าที่ยึดไว้นั้นเป็นของเสียง่าย หรือถ้าห่วงว่าไว้จะเป็นการ
เสียความเสียหาย หรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินราคาตลาด
ของสินค้านั้น พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะจัดการขายทอดตลาดสินค้านั้น
หรือจัดการโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควรก่อนที่สินค้านั้นจะตกเป็นของ
แผ่นดิน หรือก่อนคดีถึงที่สุดก็ได้ เงินค่าขายสินค้านั้นเมื่อได้หักค่าใช้จ่าย
และค่าภาระคดีพันทั้งปวงออกแล้ว ให้ถือว่าแทนสินค้า

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงาน
อัยการร้องขอให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้จับหรือปล่อยสืบหา และเงิน
รางวัลแก่ผู้จับหรือปล่อยสามสิบของจำนวนเงินสุทธิต่ำขายของกลางที่ศาลสั่ง
ให้รับ หรือในกรณีที่ได้รับของกลางหรือของกลางไม่อาจขายได้ ให้
หักจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล

ในกรณีที่ไม่มีผู้นำจับ ให้จ่ายเงินรางวัลแก่ผู้จับหรือปล่อยสามสิบ
ของจำนวนเงินสุทธิต่ำขายของกลางที่ศาลสั่งให้รับ หรือในกรณีที่ได้รับ
ของกลางหรือของกลางไม่อาจขายได้ ให้หักจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้
ชำระต่อศาล

ในกรณีที่ผู้นำจับหรือผู้จับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีหลายคน ให้จ่ายเงิน
สินบน หรือเงินรางวัลแก่บุคคลในฝ่ายนั้นคนละเท่า ๆ กัน

ในกรณีที่จับของกลางได้แต่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ให้
คณะกรรมการมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลจากจำนวนเงินสุทธิ

ค่าขายของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยไม่เกินอัตราที่กำหนดในมาตรา

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ (๑) หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ (๒) หรือ (๓) หรือมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๔) หรือขัดขวางการดำเนินการของเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ (๑๓) หรือเปลี่ยนแปลงราคาโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่แจ้งรายการตามประกาศของคณะกรรมการกลางตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๔ (๓) หรือมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นคนต่างด้าว ให้เนรเทศผู้^๕
ออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๔๖ ผู้ประกอบธุรกิจควบคุมผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔
มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ^๕
ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราช
บัญญัติ^{๕๗}นี้ เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของ
นิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย
เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือ
ยินยอมด้วย

มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติ^{๕๘}นี้ ซึ่งมีโทษปรับ
สถานเดียว ให้เลขาธิการ สำหรับกรุงเทพมหานคร หรือประธานคณะ
กรรมการส่วนจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่น มีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายใน
สิบห้าวัน คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๙ ให้บรรดาประกาศของคณะกรรมการตามพระราช
บัญญัติ^{๕๙}ป้องกันการค้ำกำไรเกินควร พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติ^{๖๐}
ป้องกันการค้ำกำไรเกินควร พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
บัญญัติ^{๖๑}ป้องกันการค้ำกำไรเกินควร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับ

อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีประกาศของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการค้ากำไรเกินควรที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติที่ไม่รัดกุม เหมาะสมและเพียงพอที่จะรักษาประโยชน์ของผู้บริโภคและป้องกันมิให้ราคาสินค้าและค่าบริการต่าง ๆ สูงขึ้นโดยรวดเร็วเกินสมควร ประกอบกับไม่มีบทบัญญัติควบคุมผู้ประกอบการธุรกิจในการรวมตัวกันกำหนดราคาสินค้าและค่าบริการ และไม่มีบทบัญญัติป้องกันการกระทำความผิดในการผูกขาดหรือจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ สมควรยกเลิกกฎหมายดังกล่าวและมีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดขึ้นเพื่อควบคุมการกำหนดราคาสินค้าให้เป็นธรรมและป้องกันการผูกขาดและการจำกัดการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้